

Македонски центар за меѓународна соработка

ул. Никола Парапунов бр. 41а • П.Ф. 55 • 1060 Скопје • Република Македонија
Тел. 02/3065 381 • Факс 02/3065298 • Е-пошта: mcms@mcms.mk

Прилог 1. Компаративен преглед на државно финансирање за граѓанските организации во Хрватска, Романија и Словенија

	Хрватска (Националната фондацијата за развој на граѓанското општество)	Романија Фондацијата за развој на граѓанското општество (Fundatia pentru Dezvoltarea Societatii Civile – CSDF/ FDSC)	Словенија (Канцеларија за невладини во рамки на Министерството за јавна администрација управува со посебен фонд-буџетска ставка)
Висина на средства за државно финансирање за ГО (вкупно)	Вкупно: 98 Милиони евра - Средства од игрите на среќа: 50,2 милиони евра - Буџетски средства: 31,1 милион евра - ЕУ фондови: 14,3 милиони евра - Европската Економска Област (ЕЕА)/Норвешки фонд: 0,6 мил. евра - Такса од националната телевизија: 0,6 мил. евра - Такса од загадување на околината: 0,4 мил. евра - Други извори: 0,3 милиони евра	Вкупно: 50 Милиони евра од државата - Директно финансирање на Владата на 5 ГО: 1,5 мил. евра - Грантови за ГО преку Министерството за млади и спорт и Националниот фонд за култура: 4 милиони евра - Агенција за управување со одземен имот: 800,000 евра - Субвенции за ГО преку Министерството за труд и социјална правда за организации акредитирани како даватели на социјални услуги: 3,5 милиони евра - Национална агенција за фискална администрација (2% механизам): 40 милиони евра	Вкупно: 197 Милиони евра - Министерства: 85 милиони евра - Фондацијата за финансирање на инвалидитет/попеченост и хуманитарни организации (ФИХО) и Фондацијата за финансирање на спортски организации: 20 милиони евра 0,5% од данокот на персонален доход: 4 милиони евра - Останати буџетски корисници (локално и централно ниво): 88 милиони евра
Висина на приходи по години	Националната фондацијата за развој на ГО: 7,4 милиони евра (2018г.) 6,8 милиони евра (2017г.) 4,5 милиони евра (2016г.)	Фондацијата за развој на граѓанското општество: 5,4 милиони евра (2018г.)¹ 13 милиони евра (2017г.) 17,6 милиони евра (2016г.)	Канцеларија за невладини во рамки на Министерството за јавна администрација: 4 милиони евра (2018 г. - систем од 0,5% од данок на персонален доход)
Мотиви за воспоставување	Пристапувањето кон ЕУ и почетокот на датум за преговори е “ветер во грб” за застапниците на идеата.	ЕУ инсистира на независност од државата.	Капацитет и иницијатива од страна на организациите и нивна препознаеност од државата (особено за вршење услуги).
Политичка и финансиска независност	Фондацијата е формирана од страна на државата. Нема целосна политичка и финансиска независност.	Фондацијата е правен субјект (непрофитни цели) во кој државата нема никаков удел, но е воспоставена како иницијатива на Европската Комисија. Има политичка и финансиска независност од државата.	Нема целосна политичка и финансиска независност, но одлуката за поддршка на граѓанските организации од страна на државата расте согласно потребите и капацитетите на граѓанските организации.
Законска рамка	Закон за национална фондација за развој на граѓанското општество. Националната фондацијата има свој Статут кој од основањето е изменет пет пати (2004, 2005, 2008, 2019 и 2014 г.). Функционирањето на Националната фондација е усогласено со одредбите на Законот за фондации.	Романска невладинска организација основана во Букурешт во декември 1994 година според Законот бр.21 / 1924 за здруженија на правни лица и фондации.	Законот за невладини организации (2018г.) дава основа за Фонд за невладини организации (посебна буџетска линија), за користење на неискористените средства од персоналниот данок на доход (околу 5 мил. евра годишно). Секој даночен обврзник може да дистрибуира 0,5% од својот данок на доход на организации со статус од јавен интерес, трговски сојузи, политички партии или религиозни заедници/цркви. Законот вклучува одредби за финансирање на ГО, согласно Стратегијата за развој на граѓанските организации. Фондот е главниот финансиски извор за спроведување на Стратегијата за развој на ГО. Дополнително утврдени се во Законот и корисниците и тоа: хоризонтална национална мрежа на ГО, регионални центри и тематски мрежи, и министерствата кои ги финансираат овие ГО.
Мандат на институциите	Националната фондација врши: - професионална и финансиска поддршка на програми кои промовираат одржливост на непрофитниот сектор, крос-секторска соработка, граѓански иницијативи, филантропија, волонтеризам, промовирање на демократските институции во општеството и други програми кои ја постигнуваат фундаменталната цел на Фондацијата.	Фондацијата врши: - консултанство и специјализирана поддршка на ГО; - подготвува и уредува публикации, анкети, истражувања, материјали за обуки, информативни материјали за ГО, ОДУ. - промовира и развива образовни активности и активности за трансфер на знаење (семинари, конференции, итн) - управува со ресурси (вклучително и финансиски) како механизам за спроведување или посреднички механизам за програми за влијание на граѓанското општество, иницирани од ГО, јавни институции, странски и домашни донатори - развој и понуда на менаџмент услуги, информации, обуки, оценки, истражување, техничка поддршка - дава награди, грантови, школарини на граѓани и ГО - промовира соработка, и одржување на контакти на домашно и меѓународно ниво за потребите на граѓанско општество - иницира, се вклучува и развива платформи - промовира општи и специфични интереси на ГО - иницира и поддржува акции за влијание врз јавни политики	Министерството врши: - подготовка, спроведување и оценка на политики, регулативи и мерки кои влијаат на развојот и функционирањето на ГО - координирање на формулирање и спроведување на политики меѓу министерства и Владини оддели во полето на развој и работа на ГО - развој на овозможувачка околина за ГО и спроведување на Законот - подготовка и спроведување на општи мерки за учество на државата со ГО во формулација на политиките и регулативите - собирање и процесирање на податоци за финансирање на ГО. - подготовка на извештаи за развој на ГО - обезбедување административно-техничка поддршка за функционирање на Советот - финансирање на проекти и програми за хоризонтални мрежи, регионални ГО хабови преку тендери за развој на ГО - повици за апликации за финансирање на други проекти и програми на ГО и други лица со цел проведување мерки за развој на специфични области и промовирање на развој на ГО, и развој на поддржувачка околина за ГО.
Процедури и правила за дистрибуција на средства (Кодекс)	Регулатива за критериуми, “banchmarks” и процедури за финансирање и склучување договори за програми и проекти од јавен интерес, спроведувани од ГО (2015г.) Оваа Регулатива служи како клучен правен акт за спроведување на државно финансирање на ГО на сите нивоа. Исто така, вклучува и научени лекции од децентрализираното управување со фондовите на ЕУ за ГО и има за цел да направи усогласување на ЕУ и националните стандарди и пракса во оваа област. Прирачник за спроведување на Регулативата	н/а	Канцеларијата за НВО во рамки на Министерството за јавна администрација ги следи процедурите за сите тендери кои се добро дефинирани во Регулативата за спроведување на буџетот на државата.

¹ Средствата се намалуваат, како резултат на завршување на програмите кои се повеќе годишни на пример: Swiss cooperation fund трае 8 години, НГО фондот 5 години. Дополнително, во 2019г. почнуваат да го менаџираат Active citizens fund со вредност од 46 милиони евра кој ќе покрие период со 2025г.

Македонски центар за меѓународна соработка

ул. Никола Парапунов бр. 41а • П.Ф. 55 • 1060 Скопје • Република Македонија
Тел. 02/3065 381 • Факс 02/3065298 • Е-пошта: mcms@mcms.mk

	е подготвен од Канцеларијата за соработка со ГО, кој ги содржи сите обрасци за сите фази од циклусот на јавно финансирање на ГО.		
Планирање (програмирање) на средствата	Четиригодишна Стратегија за работа на Националната фондација, донесена од Управниот одбор (ГО учествуваат во консултациите за 4-годишната стратегија- регионалните консултации со ГО се одржуваат на секои 4 години)	- Консултации со засегнатите страни за приоритетите на програмите. - Секоја година Фондацијата спроведува истражувања и анализи за трендовите на ГО во Романија. - Во програмирањето на фондовите се вклучува и бизнис секторот и други донатори со цел кохерентност на финансирањето.	- ГО се вклучени во раните фази на планирање. - Министерството за јавна администрација има воспоставена долга пракса за инклузивно програмирање на нивните фондови за ГО, а до одреден степен и Министерството за животна средина и Министерството за социјална помош.
Висина и видови на грантови	Во Хрватска постојат различни типови грантови кои ги доделува Фондацијата, од поддршка за мали граѓански иницијативи до повеќегодишни грантови во различни приоритетни области: - Петгодишни грантови на таканаречени центри на знаење, а кои дејствуваат како главни развојни партнерски организации на Националната фондација во клучните приоритетни сектори. - Пет регионални ресурсни центри, односно ГО кои обезбедуваат градење на капацитети и даваат совети на локалните ГО во пет различни региони. - Институционалната поддршка (оперативен грант) се доделува за тригодишен период во следните 3 категории: - до 40.000 евра (за максимум 10 ГО регистрирани во Хрватска со најмалку 5 г. искуство) - до 27.000 евра (за максимум 10 ГО со најмалку 3 г. искуство) - до 10.000 евра (за најмногу 5 ГО со најмалку 1 г. искуство)	- Мали грантови се со висина од 5.000 до 15.000 евра за мали и неискусни граѓански организации, препознавајќи го нивниот ограничен капацитет за спроведување и потреба за нивен развој - Средни грантови од 50.000 евра до 100.000 евра во зависност од периодот на спроведување и програмата; и - Големи грантови од 100,001 евро до 250,000 евра за поддршка на широки интервенции, мулти-општински проекти, стратешки граѓански организации или конзорциуми на ГО. Минималното времетраење на проектите е помеѓу 6 и 18 месеци, додека максимумот е 36 месеци со можност за продолжување доколку е оправдано. Фондацијата обезбедува институционална поддршка на два начина: 1. Користење на 20% од грантовата вредност во градење на капацитетите на организациите за институционален развој; 2. Одделен повик за проекти за градење на капацитетите и институционална поддршка на организациите. Во ново воспоставениот Фонд за активни граѓани, стратешки се дефинирани одредени видови на ГО подобни за институционална поддршка (докажани коалиции и организации за човекови права)	Доминира грантовската поддршка заснована на проекти која во однос на времетраењето варира од едногодишни до седумгодишни договори за соработка и поддршка како што се на пример во министерството за социјални работи. Институционална поддршка се доделува само од Фондацијата за финансирање на инвалидност и хуманитарни организации (ФИХО) и Фондација за финансирање на спортски организации. Министерствата не нудат институционални грантови.
Управувачка структура	Собрание на Хрватска - Годишните извештаи Националната фондација ги доставува до Собранието. Пред дискусијата на пленарната седница во Собранието, надлежните собраниски комисии расправаат за извештајот, а од Владата се бара Собранието да даде мислење за нацрт годишниот извештај. Управен одбор Членовите на УО на Фондацијата треба да бидат потврдени од Владата. Првиот состав на УО е пропишан со Законот за Националната фондација. Имено на предлог на Канцеларијата за соработка со ГО, хрватската влада во првиот УО назначува три члена претставници од државната администрација, пет члена претставници од ГО и еден претставник на локалната и регионалната самоуправа. Законот предвидува дека по завршувањето на мандатот на членовите на првиот УО, Статутот на Националната фондација ќе ја регулира постапката за именување на членови на Управниот одбор. Во членот 8 од Статутот е пропишан следниот состав на Управниот одбор: 3 претставници од државната администрација (одговорните за јавни финансии, европска интеграција и образование (во моментот Министерството за финансии, Министерството за надворешни и европски прашања и Министерството за наука и образование); 5 експерти за различни области од социјален развој и/или претставници на ГО и други непрофитни организации; и 1 претставник на локалната и регионалната власт. Членовите на УО ги именува Владата со мандат од 4 години со можност за повторен реизбор, врз основа на предлог доставен од УО. Членовите на Одборот го избираат од своите редови и претседателот и потпретседателот на Одборот. Тие не добиваат надоместоци за членство во Одборот, но имаат право на поврат на некои трошоци поврзани со исполнување на задачите што произлегуваат од нивното членство во Одборот Притоа, Статутот предвидува дека УО „ќе се консултира со засегнатите страни вклучени во развојот и поддршката на граѓанското општество во Хрватска“. Нема насоки како треба да се	Одбор на директори Со Фондацијата управуваат 9 члена на Одбор на директори (функционираат на доброволна основа кои не се платени), Одборот на директори се составува редовно (околу 4-5 пати годишно) и носат стратешките решенија за основање. Членовите на Одборот имаат мандат од 3 години со можност за реизбор. Отворените места во Одборот ги пополнуваат членови предложени од Одборот, персоналот и поранешните членови. Ако се испразни место во Одборот, членовите на Одборот заедно со извршниот директор прават краток список од 3 предлог кандидати, потоа извршниот директор и членовите на Одборот ги интервјуираат кандидатите, а финалната одлуката за избор се донесува со гласање. Мислењето на тимот кој работи во фондацијата за овие прашања е исто така важен. Претседателот на Одборот и двајцата заменици се избираат со мандат од 3 години со тајно гласање од редот на членовите на Одборот. Во првите години улогата на Одборот беше оперативна оценувајќи ги доставените предлог проекти на ГО во рамки на ФАРЕ програмата администрирана од ЦСДФ, но низ годините улогата на Одборот прерасна во советодавна. Во моментот Одборот го одобрува финалниот евалуационен извештајот на Фондот за граѓански иновации и ќе има еден член во Извршниот одбор на ново воспоставениот Фонд за активни граѓани со вредност од 46 милиони евра. Извршен директор и извршна канцеларија На извршно ниво, Фондацијата ја водат извршен директор назначен од Одборот и одбор за управување составен од 5 лица (раководители на единици). За позицијата извршен директор во Фондацијата, секогаш има внатрешен и надворешен натпревар. Одборот одржува лице во лице интервјуа со трите најдобро рангирани кандидати и по интервјуто со гласање го именуваат новиот извршен директор. Контрола на работењето Одбор назначува законскиот ревизор за контрола на работењето и финансиите на Фондацијата. Според романскиот Закон за здруженија и фондации, Фондацијата секоја година доставува ревизорски извештај до фискалните власти кој е одобрен и од Одборот. Дополнително, донаторите вршат најмалку една надворешна ревизија за секоја програма за грантови кои се спроведуваат преку Фондацијата.	За секој повик, постои комисија за оценка. Конечната одлука ја донесува одговорното лице во државниот орган, но министерствата (освен во случаи на културни проекти) немаат моќ да ја менуваат одлуката на комисијата за евалуација. Во Канцеларијата работат 6 државни службеници. 4.5 од нив биле вклучени во регрантирање уште од 2008г. Дополнително, тие се одговорни за спроведување на Законот и Стратегијата за соработка со ГО. Тие имаат процедурално знаење и ја разбираат природата и вредноста на секторот, а дополнително се консултираат и со клучни чинители за ГО за унапредување на стратешкиот пристап)

Македонски центар за меѓународна соработка

ул. Никола Парапунов бр. 41а • П.Ф. 55 • 1060 Скопје • Република Македонија
Тел. 02/3065 381 • Факс 02/3065298 • Е-пошта: mcms@mcms.mk

	спроведат овие консултации и нема посебни одредби за обезбедување транспарентност и отчетност во овој процес. За членовите од редот на државните органи, УО бара назначување на министри или членови од раководните структури. Извршен директор - Директорот на Националната фондација го назначува Управниот одбор.		
Интеракција на Советите со механизмот за дистрибуција на средства	Советот за развој на граѓанското општество (со кој претседава претставник на ГО) има советодавна улога и влијае врз приоритетите во работата на Фондацијата. Советот ги анализира годишните извештаи на министерствата и други институции за поддршката на ГО.	н/а	Советот за развој на НВО во Словенија дава совети за утврдување на критериуми за финансирање.
Институции кои доделуваат државни средства	Влада и министерства: Влада на Хрватска: Канцеларија за сузбивање на злоупотреба на дрога, Влада на Хрватска: Канцеларија за соработка со ГО, Министерства, Државни агенции, јавни институции и фондации: Национална фондација за развој на граѓанско општество, Фондација „Култура нова“, Фондација „Хрватска за деца“, Фонд за заштита на животната средина и енергетска ефикасност, и др.	Влада и министерства: Генералниот секретаријат на Владата, Владата на Романија: Одделот за меѓуетнички релации, Труд и социјална правда, Млади и спорт, Култура (преку Националниот фонд за култура), Надворешни работи и Животна средина. Државни агенции и јавни институции: Националната агенција за Роми, Агенцијата за управување со одземен имот и Национална агенција за фискална администрација (2% механ.).	1. Министерство 2. Владини агенции и јавни институции 3. Фондацијата за финансирање на инвалидитет/попеченост и хуманитарни организации (ФИХО) 4. Фондацијата за финансирање на спортски организации во Словенија
Извори на финансирање	- Основниот извор од приходи од игри на среќа и забавни игри - ЕУ фондови- ЕСФ техничка поддршка - Државни средства – кофинансирање на ЕУ техничка поддршка - Сопствени средства на Фондацијата - Други странски донатори	- Фондацијата е исклучиво е финансирана од странски донации (ФАРЕ, Светска банка, УСАИД, Фондација Чарлс Стјуарт Мот, SWISS – Romanian cooperation programme for CSOs, ISdB program through sponsorship from business sector, NGO FUND - European Economic Area and Norway grants, Civic Innovation Fund (private sector and donors), European Social Fund through Romanian Government, EC, UNDP and EEA Grants).	- Персоналниот данок на доход кој не е употребен од даночните обврзници за финансирање на општ интерес, или за финансирање на политички партии или претставници на трговски сојузи, иако би можеле согласно закон да се одлучат да ги доделат средствата на нив.
Спроведување на кофинансирање	- Фондот за кофинансирање на проекти финансирани од ЕУ за ГО управува Канцеларијата за соработка со ГО. - Националната фондација управува со Фондот за кофинансирање на евро-медитеранските проекти (финансиран од Фондацијата Ана Линд).	н/а	- Кофинансирање на проекти од ЕУ и други меѓународни проекти (грантови за ЕЕА) преку повик на Министерството за јавна администрација. Министерството за животна средина ги кофинансира програмите LIFE + (во минатото и Министерството за култура ги кофинансираше проектите на ЕУ). - Општините имаат вакви видови грантови.
Распределба на средства од приходи од лотарии	Владиниот Декрет за дистрибуција за 2016 год. во Хрватска го пропишува % за различни програми и проекти во рамките на областите за поддршка: 32,95% за промоција на развојот на спортот; 4,52% за придонес во борбата против злоупотреба на дрога и сите други форми на зависност; 17,81% за вклученост во социјални и хуманитарни активности; 19,31% за потребите на луѓе со инвалидитет; 4,01% за техничка култура; 12,41% за културата; 2,11% за неформално образование и програми за деца и млади луѓе; 6,88% за придонес за развојот на граѓанското општество (Националната фондација)	н/а	н/а